

Latwefchu Awifcs.

57. gadagahjums.

Nr. 33.

Trefchdeenā, 16. (28.) August.

1878.

Redakteera adrese: Pastor Safranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedizija Westhorn k. (Meyher) gramatu-bohdē Jelgawā.

Mahditajs: No cefchsemehm. No ahriemehm. Wisjamatahs fīnas. Zi Turku lehgera dīhīwes. No Baltaišem. Lēeziba par lēezibu. Mihtpukite. Smecklu itahstīnīch. Sūdīnaschānas.

No cefchsemehm.

No **Behterburgas**. Kreewu karaspehka pahrwaldiba Turkōs grībeja jau list pahrdoht 20 tuhkt. regimentes sirgu, bet redsoht, ka ar Turkeem wehl daschadas starpibas rohdahs un tee par daudf wilzina Berlines kongresa spreeduma ispildīschānu, sirgus wehl nepahrdewa; gwardijas regimentes wehl paleef laizīnu turpat stahwam un ari tee ziti pulki no Konstantinopeles aplahrtnes nedohdahs wehl us mahju pusi. Bet drihs gan zelā dohsees. Wini sehdihs kugōs Sulīnā, Ristendīschā, Warnā un Burgā. Diwi mehneschi aisees, kamehr wisus pahrwedihš. Tā tad til Oktobra eefahkumā sagaidīsim mahjā. Us generala Todlebena peeprafīschānu ir no ministērijas 20 inschēneri us Stefani nosuhititi; wīnu darbs buhs dīselzēlus un zītus zēlus, pa kureem Kreewu armija us mahjahm nahks, tureht fakohytus. Weena data no teem dewahs us Rasgradū, ohtra us Deenwidus-Bulgariju un trefcha us Stefanu. Ari no Karlowas raksta, ka pa Deenwidus-Kreewiju wīfahm dīselzēlu stazīonēm jau ir no karaministērijas pawehles peesuhititas, ka buhs stahweht gatawahm sagaidīht un tahlak skapeht karaspehku, kas mahjā nahks. Englante paklusu strahda atkal Konstantinopelē us to, ka waretu wehl ko no Sultana īsdabuht; wīna grībetu, lai Sultans Englantei atwehl tureht weenu karaspehka nodalu Dardanelu zētofkshndōs. Wīna pee tam rauga Sultanam eeteikt, ka tas dereschohht Turku walstēi par leelu drohshību; bet kas tad to nenopratihs, ka wīnai neruht wīs Sultans, bet til paschas labums. Turku leelwesīrs ari esohht gataws, Englantei to atwehleht, til Sultans pats ir tai leetai zēti pretim. Englantes kugi lido ap Galipoli, til tad buhschoht prohjam braukt, kad Kreewu karaspehks buhschoht prohjam. 1. August us Konstantinopeli atnahza raksts, kurā Wahzseme ihseem wahrdēem Turku waldbībai nosaka, ka buhs bes wilzīnaschānas to leetu ar Greeku semī west galā; leelwalstīs newarohht ar to meerā buht, kad scho leetu tā kawe. Ari pret Montenegro Sultans ne-īspīlda, kas ir apsohlihts. Pa Deenwidus Bulgariju ruhgtī stipri; laudīs ne par ko negrīb palīkt sem Sultana īzeptera.

— Batumas zētofkshnis wehl nau Kreeweem atdohts. Turku waldischāna gan fakahs to pawehlejušī dariht, bet apakshneeki us sawu rohku, ar pulkeem nemeerigo Lahsu, kas aplahrt dīshwo, fametuschēes us weenu rohku, rauga Kreeweem pretim turetees.

— Pee Kreewu armijas, kas Turkōs stahw, 30. Juli bij sīnneeku skaitis pee 25 tuhktoschi. To nedēfu preeksh tam 3629 sīmus atwēda pa Melno jūbru us mahjahm.

Muhju Kungs un Keisars schini Augusta mehnesī brauks us Krimu.

No **Behterburgas** par to 4. August notīfuscho sīepkawību rakstā tā: Schandaru generalis generaladjutants Mesenzows pehz sawa eeraduma gahja 4. August no rihta ap pulksten 9. zērecht, pawadihts no sawa drauga, senaka pallawneeka Makarowa. Us Italiānkas eelas stuhra wīnam nahza pretim weens jauns zilweks smalkās drahnās gehrbees un eegrūhda generalam dunzi mehderā un skrehja prohjam. Makarows to pamanijs raudsīja sīepkawu kert un kleeđa: „Kereet, kereet,” bet tai paschā brīhdi no eelas stuhra weens ohtris jauns zilweks ar pistoli schahwa us Makarowu, un schahweens tam gar galwu aīsgahja. Abi blehschi eelchza droshklā, kas ar smuku, melnu sirgu aīshuhgta, uhsains jauneklīs us buka, us teem gaidīja, aīshlehschoja ap eelas stuhri un bij drihs pīlshēhtā pasudušchi. Makarows skrehja atpakal pee eewainota generala, kam aīfīns strāmeehm pluhda. Peenahza drihs ziti klahht un eezehla to ratōs un nowēda us mahjahm. Dakteri peeskrehjuschi atrada, ka duhreens bij nahwīgs un drihs ari, to paschu deenu pulksten 5., generalis sawu garu īslaida. Sīepkaweem dīna pehdas, bet wehl nebīj nekās peedshītē. Deenu wehlak sīnoja, ka polizeja ir peenahkusi kahdus 15 jauneklus Krasno-Selā, kas leekahs sīnatāji esohht no tā breefmu darba, pee wīseem 15 atrada duntshus un rewolwerus; weens prīstaws usdewa, ka pahri deenas agrak wīnam weens jauns zilweks praschīnājis pehz generala Mesenzowa.

No **Behterburgas** 10. August. No Turkeem nahza schīhs sīaas. Austrijas karaspehks pehz sīhwas kauschānahs ar dumpīneekem eenehma Serajewu 7. August. Serbija gar sawu rohbeschu ir 10 tuhkt. saldatu famīlkusi kohpā; wīna saka, ka to ir darijusi weenigi tamdeht, lai buhtu gar rohbeschu drohscha pret Bosnijas dumpīneekem. Daudsīna, ka Austrija, Serbija un Montenegro warbuht noslehghchoht weenu derību, kur wīfas trīhs walstīs ar karaspehkeem turahs us weenu rohku Englante grīb zil spēhdama stahht tai leetā zelā, ka Kreewseme nolīhkt derību ar Afganīstānas emīru. Bīhstahs par sawu Indiju. 9. August karamadonīs Todlebēns notureja Stefanā rewīju par 100 tuhkt. karaspehka. — Generala Mesenzowa sīepkawa wehl nau rohklā dabuhts; esohht 50 tuhkt. r. īsohlihti tam, kas sīepkawībai pehdas peedsen; wīsa Behterburga ir skumju pilna par to grehka darbu, kas wīnas wīdū notīzīs. Behterburgas pīl-

fehla walidiba ir muhsu Kungam un Keisaram adreši pašneegufi, kurā apļezina fawas lihdsbehdas par to nofikuschu breefmu darbu, kas pret Keisara uftizamu sulaini isdarīhts, un apšohla ar wifu sirdibu stahweht pretim, kur ween til to nepraktību manihš, kas waldischanas kahrtības netura gohdā.

No Behterburgas. Waldibas sinotajs ar swarigeem wahrdeem pahspreefch wifu to noslehgtu Berlines deribu. Tur netohp slehpts, ka tee panahktee augli ir maš fauzami pret teem, us kahdeem Kreewija wareja zereht til warenaš upurus nesdama un to leelu ašmainu karu lihds flawenam galam iswedama. Tur tohp ari norahdihts us to, ka zitu walitju skaudiba un pašchukahrība ir kā muhris preefšā gulufi, lai Kreewijas politikai tee augli tiktu atrauti. Bet tāpat tohp ari usrahdihts, ka labš sohlis ir us preefšchu pasperts. Senaka Parises derība (no 1856. g.), kas wifus schohs 22 gadus us Kreewijas kā leetuwens guleja, ir isdsehsta is wehstures rulleem. Pee orienta (rihtu semju) atpestišchanas ir leels darba gabals nodarihts. Tee upuri, kas nesti, nau wolti nesti. Kreewija eeskata par sawu usdewunu, Turku nastu no orienta nokratīht, un gan ta panahks ari schi zela galu. Kas pee Berlines meera derības palika wehl nepisnibā, tahš faites nesaitihš muschigi, Kreewijas sirdsdohmas nau tapehž apraktas. Berlines meers ir til weens atbusas briedis tai gruhā zela. Kad winu tā usluhlo, tad Kreewija no pagahjības smelahš uftizību us nahkotni. Schee wahrdi atrohd atbalsu wifu pawalstneeku sirdis; peemeerinati ar pagahjību tee war atkal stah pee sawas pašchu walsts eeschkigeem darbeem un tahdu ir dauds.

Behterburgā 8. August tika general-adjutants Mesenzow's ar leelu gohdu us sawu beidsamo dufas-weetinā, us Sergijewski-klosteri, nowests un sawa tehwa kapōš guldinahs.

H. D. B.

No Behterburgas. Swariga ir ta šina, ka Kreewu Keisars nupat ir suhtijis 3 augustus wirfneekus, no kasakeem pawaditus, ar weenu Keisarišku gramatu pee Afganistanas walidneeka. Afganistana ir ta seme, kas Afijā gul starp Englantes Indiju un Kreewu semes rohbeschahm. Saprohtams, ka jau labu laiku Englandešchi wifwifadi nodarbojahš, ka waretu few scho Afganistanas semi drohšchi par draudšigu padaritees, jo to tee šin, kad Afganistana mestohš us Kreewijas pusi, ka tad ir gan Englantei ko baiditees, jo tad Kreewija ar weenu sohli war Indijā ee-eet. Englande tilko isdirdusi, ka Kreewu Keisars ar mihlu rakstu Afganistanas emiru apzeemojis, grib ari no Englantes puses emiram sawu sweizinašchanu suhtīht. Bet buhs warbuht jau par wehlu. Emirs Kreewu kungus us to laipnigako usnehmis, wineem par gohdu Kabulā turejis leelu rewiju par sawu karaspehku un ar weenu no saweem augstakeem sulaineem nosuhtijis lohli draudšigas atbildas pee Kreewu Keisara un ari pee Turkistanas generalgubernatora.

— No Turkeem Kreewu gwardijas regimentes jau 7. August sahla braukt us mahjahm. Kalikratā un Stefanā kaphj fugōš un brauz tad us Odesu. Tāpat ir jau sahltis, saguhstohš Turkus is daschahm Kreewijas malahm west us Odesu un Sewastopolu, no tureenes tee brauks us Turkeem.

Kursemes mahzitaju sinode schogad buhs Jelgawā no 20. lihds 23. September. Lihds sinodei buhs ari jau muhsu jaunahš Latw. dseefmu gramatas gatawas. (Wispirms til tee eksemplari ar dseefmahm ween.) Drulā jau tahš gramata-

tas gatawas un tohp tagad Berlinē wahkōš eesetas. Mehš preezajamees to pašnoht, jo šinam, zik lohli pa wifahm draudšehm jau us tahm gaida.

Jelgawa. „Wald. wehstn.“ isšludina apalkšā mineto wisauštako pawehli waldidamajam senatam:

„Atkadami par eespehjamu, pirmahš schkiras militščhus, kuri preefšch stahwošcha kara-spehka ispildišchanas bij eesaulti, atlaist, Mehš pawehlam schohs militščhus pehž likumu noteikumem par walstsmilitščheem un tahm pawehlehm, kuras mehš tamdeht kara-ministeram dewuſchi, no deenesta atlaist.“

Original-raksts ir no Keisara pašcha Augstas rohlas par rakstīhts

„**Aleksanders.**“

Dohts Zarškoje-Selo pili, 3. August 1878.

Tā tad nu gaidams, ka nahlamā laikā muhsu jaunekti, kas pehrn August mehnesi militščhōš ašgahja, nahks mahjā.

H. D. B.

Jelgawā 8. August isgahja zauri Elisawetgrades usaru regimente; ta dewahš us Mihgu, us rewiju 15. August. To deenu preefšch tam gahja Donas kasaku regimente zauri, gaida tāpat artileriju. Usaru un kasaku regimentes muskīš diwi wafarus spehleja Schirkenhöfera dahrsā.

No Mihgas. Diviſijas generalis Schwanebach, kura šinā pahri mehneſchus atpakal 29. kahjineeku diviſija tika nodohda, ir 1. August juhmalē, Majormuiſchā it peepeſchi miris. Lihkis tika us Mihgu wests un tur 4. August ar wifu karakungu gohdibu Zehlaba kapōš paglabahs.

Tehrpatā 6. August noswineja turenes pirmahš elementar-ſkohlota-ju-seminars sawus 50 gadu pastahweſchanas swehtkus. Rohſchi puſchkotā seminara-sahlē bij ſapulzejuſchees seminara-ſkohlota-ji ar saweem audſekneem; pulst. 12. puſdeena ſanahza ſkohlās-preefſchneeki un ziti augsti gohda-weeſi; ari dauds no ſchihs ſkohlās zitreiſejeem audſekneem bij ſanahkuſchi, ſchihs ſawas garigahš mahtes gohda-swehtkus lihdswehtīht. Swehtki eesahzahš ar dseefmu un deewluhgſchamū par 23. Dahw. diſm. wahrdeem. Seminara inſpektoris Maas k. tureja swehtkurunu; pehž tam runaja wehl gimnaſijas-ſkohlota-jis Blumberg k. un z. Seminara audſekni dſeedaja dauds jaunās iſchetrbalſigas dſeefmas un pehž Blumberg k. runas Kreewu tāntas-dſeefmu „Deews swehti Keisaru.“

Tehrpatā ta rohlu darbu ſkohla (no Klauſon Kahš k.) eesahkſees 4. September ar 41 wihreeſcheem un 17 ſeeweſcheem.

Behrnawas aprinki kahdas muiſchas apgabalā bijuſi 27. Juli rihta agrumā leela ſalna, kas turenes ſemkohpjeem jo leelu ſkahlē padarijuſi. Kartofeli wiſwairak apſkahlēti, jo gandrihſ wiſi luksti ir noſaluſchi. Ari ſieni, meeſchi un auſas ir meſcha apgabalōš zaur ſalnu ſipri maitati.

H. D. B.

Juhmalē pret Melluſcheem (Karlsbadi) 3. August weenam ſweijneekam laimejees ſohri nokert. Šinōs swehrufi 6 pohdi; weens no bahdes kungeem to atpirzis par 25 rubli.

Linu tahrys ir ari Kursemes Augſchsemē — tā Kalluhnōš un tāpat kahlak ari pa Witebſkās gubernu un Latw. Keiſchu ſemē sawu pohsta darbu darijis.

Starp tahm abahm Widſemes ſalahm Dage un Sahmu ſatu ir nupat telegrafs pa juhras dibenu wilktis. Schi telegrafa kabela garums ir 7¹/₂ werstes, juhras drahte ween pee ta maſka 131 tuhſt. rublu, jo il par pehdu kabela rehkina 5 rubl. ſubr. Kabels ir tā laiſihts: Widū ir 7 teewas kapara draht-

les, tahs ir aptihtas ar labako kanepeju, tad nahl 10 dselsu drahschu wijums if no $\frac{3}{8}$ zellu stipruma un wisbeidsiht kanepeju schuohres un pika wahls, wis kohna drahtes resnumu istaifa us $1\frac{3}{4}$ zellas.

Rohfnes Luteru basniza 13. August tureenes Latv. dsedataju kohris ar von Brümmer zeenmahtes palihdsibu notureja garigu konzertu Zehlabstates nobeguscheem par labu.

Warschawâ meerateefnescha preekschâ nesen nahza suhdstiba fur weens apfudseja ohtru deht lamaschanas. Un ar kahdu wahrdu wunsch bij lamahst? „Al tu Bismarks!“ Saprotams, ka meera lungs schahdu nosaukschanu ne-estlatija par lamachanu un suhdstiba tika atraidita.

Rischni-Nowgorodâ, fur tagad patlaban leelais gada-tirgus, bij ugunsgrahks, kas kahdus 27 namus nopohstija. Tirgus schogad ir leels. Lampu ekas (Kerosina) bij 75 tuhft. mahtes ufwestas; puse ir jau pahrdohda par 95 kap. pohdâ. Dsells bij 7 milionu pudu, dsellsbleki pahrdewa par $7\frac{3}{4}$ kap. mahrzina.

No ahrschemu.

Berlinê 4. August rihta agrumâ tika tas pirmas Keisara slepkawa Hodelis, kas ne-atgreesigu, besdeewigu firdi lihds pat nahwei rahdija, nolectahs. Bende winam to galwu ar zirwi nojirta.

Bismarks no Rishnas awota wehl us kahdu laizinu nobrauzis us Gasteines awotu. Ar wina weselibu cimohit itin labi. Kostahsta, ka wunsch johka dehl lizees Rishnâ noswehtees un bijis 12 pohdus un 3 mahrzinas smags. Waj no tahm farumam starp Bismarku un pahwesta augsto sulaini, nunziju Masellu, kas isnahks, wehl newar sinahk. Pahwestis, ka manams, steepj rohtas preti us islihschanu ar Wahzsemes waldischanu, jo zaur tagadeju buhschanu, fur dauds draudses bespreestereem un bislapeem palikuschas, katoku basnizai leels pohsts rohdahs.

Uj Wisni ir skaidrakas sinas atmahkschas par Austreeschu kauschanohs Bosnija 26. Juli pee Zepzes. Ta kauschanahs duhreja 8 stundas. Ap pulksten 11. Austreeschu spehks pilnâ rindâ gahja dumpineekeem wirsu; pehz $3\frac{1}{2}$ stundahn cenaidneeki sahla atkahptees un sabehga stipri apzeetinata pozijija kalna augschâ; stundu wehlah bij ari no tureenes idsihtu un wesels batalions Turku, kas wisi bij mundeerds un peedereja pee regimentehm, tika saguhstihst. Pulksten 6. wiss dumpineeku spehks bij pilnâ behgchanâ un stundu wehlah Zepze bij Austreeschu rohtas. Turktizigee bij wisi no pilsehta isbehguschî. No dumpineekeem dauds bij krituschî, wairak kâ 700 tika saguhstitti. Pee dumpineekeem bijuschî peebedrojuschees lihds 2 tuhft. Turku armijas saldatu. Tas jau gon ari nebuhs notizis bes Turku waldibas sinaschanas. Wisu cenaidneeku pulku takseereja us 10 tuhft.; par karawadoni teem esohk bijis patâ dumpja wadonis Gadschi Roja. Saka, ka ari kahds tuhfstots Montenegreeschu cimohit lihds ar dumpineekeem pret Au streescheem. Ari dauds zitas palihdsibas dumpineeki smelotees no Montenegras. Awitrija us Berlines kongresa wisadi raudsija Montenegru nospeest, lai ta netohp warena. Tagad Montenegreeschi par to atmafja un Austreescheem dara ruhktu to cenahkschanu Bosnija. S.

Burich pilsehta, Schweize, inscheneeris Schmidt k. ir isgudrojis sawadu maschini, ta fauktu eku-lokomotivi, ar

furu wunsch no mineta pilsehta us Parisi brauz; wunsch patâ wada te maschini un brauz pa prastu leelzetu. Schi maschina ir ari bruhkejama par damfa-uguns-sprizi. Atkal kas no janna! — H. D. B.

Engländeeschi stipri farauj peeri tagad dsirdedami, ka wisa ta pohschanahs us karu, kas wisa par welki bijusi, malfajusi neween tohs 6 milionu mahrzinau, ko parlaments us tam bij atwehlejis, bet wehl $3\frac{1}{2}$ milionus mahrzinau wairak. Wikonsilda pretineeki it bahrgi ari scho leetu pahremet.

No **Englantes** parlamenta runahm ir redsams, ka Indija pa neseno bada laiku ir pee $1\frac{1}{2}$ miliona zilweku dsihwibu pasandejuschi.

No **Turkeem**. Austreeschu karaspehks Bosnija pee Dobojas dabuja atkal zaur sihwu ugumi eet, ko dumpineeki pretim zehla.

Bulgarija ar wisu to dsihwi eet wehl deewegon raibi. Dauds Turku dsimtlungi, kas pa kara laiku bij isbehguschî, nahl tagad atpakat un grib to ptahwumu mantoht, ko Bulgari tur us tahm pusisphstihahm muischahm sehjuschi un kohpuschi. Bulgari atkal ne par ko to ne-isdohd. Tur Kreewu tagadejai waldischanai ir janahk un ja-isschik. Nereti Kreeweem, pehz taisnibas darohk, ja-eet ir par Turkeem. Nesen wehl Turki Kreewus til kâ cenaidneekus usluhkoja, bet nu sahlt wimu draudhibu augsti zeenahk. „Moskowi“ tagad ir weenigee peestahwi.

No **Konstantinoweles**. Ta ir gan nejauka leeta redseht, kad weena tauta tohs wihrus pasudina, furus ta preeksch nezif mehnescheem lihds swaigsnehm zehla. Kâ Awitrija 1866. g. gamileja par sawu karawadoni Benedeku! Kâ leelijahs Franschi ar sawu Basehnu! Kâ lepojahs nesen ari Turki ar sawu Suleiman Paschu, kad tam isdewahs Numeliju eekarohk atpakat! Benedeks un Basehns ir sen jau sawu likteni panahksuschî. Nu ari Suleimanam, ko nesen gohdinaja par „arku“ (fargu) un „kilidichu“ (sohbinu), tapat klahsees; to grib noteesahk kâ spijoni un nodeweju. Wunsch stahw apahsch karateefas un gaida us sawu spreedumu; Suleimana pretineekam Neuf Pascham ir isdewees wimu tiktahlu paseminahk. Taisniba ir, ko Turku sakams wahrds saka: Dost bin ise as dir — dusehman dir ise tsehok dur (1000 draugi ir par mas, 1 cenaidneeks ir par dauds). Suleimans, kam newar to gohdu leegt, ka wunsch ir weens no wisuduhshigajeem Turku generaleem un ir dattjis, zif ween ar sawu spehku warejis; Suleimans peeder pee senaka leelwestra Midata draugeem. Tapehz tad nu Midata pretineeki ar wisu waru gahschahs ari par Suleimani. Un kâ jau tas pasaulê mehds notikt, fur kahdai tautai kara nelainejahs, tur ta ranga sawu kannu uskraut kautlahdam weenam, lai tas tad ari grimst sem tahs nastas, ta ari Turki dara ar Suleimanu. Un tomehr, kad weenu wainigu melle, kapehz Turki sohli pa sohltam tika atdsihtu atpakat un Suleimanam no ziteem generaleem atschkirtam bij jابهg kalnôs, tad weenigi Neuf Pascha ir tas weenigais, jo no ta nahza wisas tahs pawehles. Lastaji wehl atminehs no nesenajahm kara-sinahm, kâ Suleimans ar duhschibu gahja pret Schipku, kâ pret frohna mantineeka armiju turejahs, ka Numelija spehkus lastija, glahbt Awitriano-peli. Bet wina nopelnus neweens nepeemin. Winam jafesch zeetumâ un gaidams, ka wina waj us nahwi noteesa waj muhscham zeetumâ eelee. Ta ir Turku tautas pateiziba. S.

31 Konstantinopoles no 19. (7.) August teel wehstihst, ka stary Makrikeni un San Stefanu ir bijusi leela rewija par Kreemu karaspehku. Rewija tika no generala Todlebena natureta par 83 tuhst. wihreem ar 350 leelgabaleem. Pret rewijas beigahm isdsirda pistoles-schahweenu generala Todlebena tumumâ, bes ka generalis patš jeb kahds no wina pawadoneem buhtu tizis eewainohts. Turks, kas to pistoles-schahweenu bij ispsrahdsinajis, tika tuhli uf weetas fakerts, un tadeht, ka dohmaja, winsch gribejis generali Todlebenu trahpiht, no teem, kas generala tumumâ stahweja, deewögan stipri peedaufihts. Wehlah pee isklauffschanas pahrlcezinajahs, ka nabaga Turkam ne prahtâ nebij nahzis, tahdu breefmu darbu pastrahdaht; winsch leelo rewiju redsedams to turejis par Kreewijas karaspehku aiseefchanu no Konstantinopoles aplahrtnes un no tehwijas mihelestibas sagrahbts par tahdu preeka brihdi ischahwis sawu pistoli gairâ. Todlebens pawehleja newainigo gehgeri laist walam. Bet tomehr labu pehreenu bij jau gan dabujis par saweem pahrschteigem preekeem. —

H. D. B.

Erserums paleel ar katru deenu tuhshaks. Armeneeschi, kas stipri ween bashijahs par sawahm preekschdeenanahm, fataisjahs pahreet Kreewijas rohbeschâs un tur apmestees uf dshwi. Dauds familijas ir jau pilsehtu atstahjuschas. Ari Turki paschi, kas netiz, ka Kreewi tik drihs isees is Erseruma, eet no pilsehta ahra un mekle few zitur mahju-weetas. Lihds schim jau 500 familijas ir aijelofuschas. — 31 Trapefuntas teel wehstihst, ka prowjante, kara-leetas un pulweris wehl arween kâ lihds schim Batumâ teel eewests. Turku turenas waldiba nohmo leelu pulku wesumu-sirgu, no muhsu pufes ir no karawaldibahm 1500 sirgi islasti, kas ari eet uf Trapefuntu. — Zetotaji is Batuma nostahsta, ka teem abeem Paschas, kuruš Sultans is Konstantinopoles uf Batumu nosuhtijis, tureenes eedshwotajeem pasludinaht, ka Batuma teel Kreewijai nodohta, tahs weetas eedshwotaji ir atbildejuschi, ka wini tahdu Sultana pawehli nepeenemoht; wini fewi usluhkojotees un turotees par Englantes kehminenenes pawalstneckeem. — Turku kara-spehks kustahs stary Baiburtu, Erzingianu un Muschu. Winam dikti slikti klahjahs. Kniskalâ atnahza 1800 wihri (is Arabistanas dshimuschi) gandrihs pawisam pliki. Sandschak Muschâ tas karaspehks padohdahs dshwai rasbaineeku buhschanai. Saldaki nau 23 mehneschi lohnes dabujuschu un pahreteel tikai no plehschanas un laupischanas, zaur ko sinams Armeneescheem wiswairak ir jazeesch. — Zelsch no Erseruma uf Trapefuntu ir zaur teem rasbaineeku pulkeem weetahm lohti nedrohsch. Schinis deenas atnahza Trapefuntâ kahdi Armeneeschuh kohpmani, kas zelâ pawisam bij islaupiti. Wineem bij atnemta wisa preze un lihds 30 tuhst. rubl. selta naudâ. — 31 paschas sflimbahs tai armija nau nekahdas. Erserumâ naktis ir jau labi aukstas.

H. D. B.

Spanija fahk jau atkal dumpineeku wirknes un laupitaju bari sawus nedarbus dshht, peectura wagonus uf dselszekeem un islaupa tohs u. t. pr. Waldischana nau deewögan spehzigâ, blehschus sawaldiht.

„Seeweeschi ir stuhrgalwji“ tâ fazija kahds laulahts draugs, kas ari gan nebij paijiniu par seewinu dabujis, „es patš to waru peerahdiht. Ak zil dauds publina tas maksaja, kamehr sawu seewu uf tam peedabuju, tai jel reis stahj sawâ trihsdesmitâ gadâ. Un tagad, kur ta nu schai wezuma gadâ eestah-

jusi, nu atkal ne par ko nau wairs ahra isdabujama. Waj ta nau stuhrgalwiba?“

Kâ lohti derigas sahles pret krihtamo sflimibu tohp tagad pa Wahziemi no laudihm slawetas tahs sahles, ko Meklenburgas leelherzogene pehz weenas no kahda fena daktera usseetas rezepes daudseem dewusi un dohd. Weens profesors Kreile schihs sahles ismeklejis un atradis, ka tahs ir 91 dalas peonijas rohses saknes pulweris un 9 dalas ohglu skahba kaska (Kohlensaurer Kalk). No schihm sahlehm tohp 24 pulweri taifiti un ar uhdeni eedserti. Lihds schim tika par wisderigafajahm sahlehm pret krihtamo dohts Brom-Kaliums. Ari daktera Kallische sahles (winas nesen wehl tapa pa dauds awischi dau-dsinatas) nau nekas zits kâ Brom-Kaliums ar silganu uhdeni fataisihts, lai ne-issinatu, kas tahs par sahlehm. Pee wisahm lihdschinigafajahm sahlehm, ko ari wisi tee brihnumu dakteri un dakterischu dohd, zil sinam, wisur ir Brom-Kaliums ta leela leeta; weens to salaista tâ, ohtrs tâ, bet Brom-Kaliums ir tas palihdschetajs.

Wisjannafahs sinas.

Wihud, 22. (10.) August. Generalis Jowinowich's sino is lehgera pee Stolakas, ka 21. (9.) August dumpineeku stahwolkli preeksch Stolakas pehz wairakstundigas, sifwas kanschanahs esohht eenemti un saweenofchanahs atkal usnemta ar to Austrijas kara-pulka dalu, kas Stolakâ stahweja un no dumpineekeem tur bija eeslehgts. Austreescheem krita 10 un tika eewainoti 32; no dumpineekeem lohti dauds krituschu un eewainoti. Wairak dumpineeku-wadoni, to staryâ Hasan Nisman's un Begowik's, ir krituschu. Serajewâ ir Austreeschi 27 leelgabalus dabujuschu sawâ rohka.

Berlinê, 23. (11.) August. Awise „Nordd. allg. Ztg.“ dshedejusi, ka tas Turzijas raksteens par rohbeschu nogrunteschanu ar Greektju, kuru wina pee wisahm tahm walstihm aptahrt fuhta, kas Berlines meera-deribu parakstijuschas, esohht wakar scheid nodohts. — Mineta awise no sawas pufes peefihme, ka schi raksteena fastahditajeem, pirms wini wisu galigi nogruntehs, buhschoht Konstantinopelê deewögan publina un daschi schkehrski japahrwar. Berlines meera-deribu parakstijuschajahm walstihm buhschoht nu ta leeta sawâ staryâ japahrwana un japahrspreesch.

H. D. B.

31 Turku lehgera dshwes.

Reta Turku mahte sawu behrnu pasaulê israididama, tam ne-ustar kahdu neezinu uf kalla, tizedama, ka tam sawads sflpens spehks esohht; schahdu lectinu „musku“ nosauz. Muska ir no daschadâ isskata un tohp daschadi fataisita. Brihscham ta ir tikai raibs glahsu gabalinsch, jeb pehle, ari ne reti dahrgs afmintinsch. Schahda muska pasargajohht nesataju no wisa launuma, ari preeksch skaudigahm launahm azihm, tâ rihta-semes to tij. Esohht daschas, kas pat no sawadahm nelaimehm warohht issargahht. Zitas tohpohht taiftas no selta un dahrggeem afmineem, un schahdas par jo derigahm turoht. Schahdu neeku kallâ uslahrees Turks jo drohschi eet karakaufchana, tizedams, ka tas winu issargahs no eewainofchanas un nahwes.

Tee, tiz ka Allah (Deems) ir wiſſpehzigis un waroht zaur wina angſta praweſſcha aiſſtahweſchannu pat grubtu likteni nowehrſt. Tadeht ari katru kara ſinnu eefahk un nobeids ar teem wahrdeem; „Zaur wiſnuwarena ſchehlaſtibu un praweſſcha aiſſtahweſchannu.“ Tadeht Turku ſaldats ari zere ſawam liktenim iſſbehgt zaur praweſſcha aiſſtahweſchannu, un ſchi aiſſtahweſchanna tam atrohdotees ar ſawu brihniſchfigu ſpehku tani muſka, ko taſ ap kaſlu nehſa.

Batumas pilſehta, Derwiſch Baſcha kara pulka, kahda jauka rihta atnahza kahds Turku preeſteris, kaſ ſirdigi preeſch ſaldateem Deemu luhdſa, un wehl jo wairak ſchohs ar dedſigeem wahrdeem ſtubinaja, lai ſirdigi eenaidneekeem wirſu dohdotees. Wiſch ſaprata ar weiklu mehli teem eeteift, ka ſeptito debeſi eemantſchoht, un ka tur ne-iſſakami preeki tohs jau gaidoht, kaſ ſche ar nahwi aifeſſchoht par tizibu kaujotees ar eenaidneeke. Bija ſakoht wihrs ka no Deewa ſubtihts un ka labaku nebuht newareja wehletees, ihpaſchi pee tahdas armijas, kuru wiſads truhkums ſpeeda, kurai nebija ko ehſt neds ar ko gehrbtees. Bet drihs dabuja nomaniht, ka ſwehtajam wiſram pee wiſai dauds luhgſchannu ſkaiſſchannas wehl deewegan laika atlika ar ſaldateem pa weenam un ari pa wairakeem kohpa runas eelaiſtees. Derwiſch Baſcha drihs noprata, ka ſchahdahm runahm newar wiſ uſtizeht, un tadeht pawehleja preeſteri ſlepu zeeti apwalteht. Drihs ari nahza gaiſma, ka ſchis ſwehtais wihrs ne wiſ ween til labſ runatajs bija, kaſ ſirdibu par welſi ſaldatu ſirdis gribeja ſtahdiht, bet kam ari leels pulks tahdu brihnuma muſku bij preeſch pahrdohſchannas. Schihs muſkas nebija wiſ weenadas, bet daſchdaſchadas. Zitas laimigo ihpaſchneeke ſargaja til no nahwes, bet ne no eewainoſchannas; zitas atkal ohtradi; wehl zitas ſargaja pat no ſchahweena, duhreena un zirteena, ta ka ne eewainohts, neds nokauts newareja tapt taſ, kaſ ſchahdu eegahdajahs. Bet ſchihs ari bija tahs wiſu dahrgahs. Bahrdeweis nehma preti til ween ſudraba un ſelta naudu, lai ſchi ari zitu walſſju ſihmes neſa, bet papihra naudu nebuht nenehma, tadeht ka ta tiklab ka nekahda wehrtiba neſtahw.

Tiko Baſcha to dſirdeja, wiſch pawehleja iſſklauſinaht, zil gan taſ Deewa ſubtihts praweſſcha ſulainis jau efoht par ſawu prezi eenehmis. Pee ſchahdahm iſſpijonſchannahm gan reti zitu kahdu weiklaku uſeſi nekà Turku. Tee mahk ta iſſlitatees un peelabinatees, ka taſ, ko wini grib iſſpijonoht, to nebuht nemana. Tadeht ari drihs Baſcha dabuja wiſu ſinaht, ko ween til wehlejahs un nu lika preeſteri pee ſewis aizinaht. „Klauſees, mons brahli, un eſi uſmanigs uſ maneem wahrdeem. Zaur Allah ſchehlaſtibas un praweſſcha aiſſtahweſchannu eſmu es lihds ſchim wiſas klaufchannas no nahwes un eenaidneeke lohdehm iſſfargahs tapis, par to es wineem pateizohs, bet tagad, man ta ap ſirdi, ka juhtu, ka nahkoſchas deenas man gan bihs japaleef kara-kaufchannà. Eſmu dſirdejis, ka tew tahdas brihniſchfigas muſkas efoht, kaſ waroht no nahwes iſſfargahk. Ziti no maneem ſaldateem tahdas jau no tewis pirkuſchi, un tohs ne lohde nau ſtrambajuſi. Es labpraht ari tahdu apmeerinahannu ſew eegahdatohs, jo tagad nokaujohs ar behdigahm dohmahm deenas un naktis. Waj tu gan waretu zaur tawu muſku man no ſchahdahm breeſmahm glahbt?“ Preeſteris kahdu laiku ne-uſtizedams Baſchu uſluhkoja, bet kad ſchis no korana tam dauds weetas ſinaja ſtahtih un par ihſtu

tizigu iſſilahs, pat ſawas ſirds bailes ar aſarahm apleezinaja, tad preeſteris wina klauſija un ſazija, ka winam teefcham tahdas ſpehzigas brihnuma muſkas efoht, kaſ ſpehjoht no wiſadas nelaimes un pat nahwes glahbt. Andele drihs bij beigta, jo Baſcham jau neklahjahs dingetees, wiſwairak par tahdu lectu, kaſ wina dſihwibu war ſargahk. Wiſch tuhdat bij ar meeru 2 tuhltſoſchi piaterus maſiaht. Zena gan bija lohti leela, kahdu teefcham neweenam ſaldatam un ari ſemakas kahrtas wirſneekeam nebija praſſis. Baſcha pawehleja ſawu rentmeiſteri atſaukt un tam 2 tuhltſoſchus ſelta nauda noſkaiht. Preeſtera azis jau mirdſeja aſi preeka til dauds ſeltu eeraugoht un taſ ari tuhlt to ſkaiſtako muſku no lahdtis iſuehma, kaſ no nahwes un eewainoſchannas ſpehjoht ſargahk un to paſneſſa Baſcham. Bet ſchis to atdewa preeſterim atpakal, lai jete parahdoht, ka ta apleekama, lai minas brihnuma ſpehks neſuſtu. — Taſ ir it weegli, wina tikai ap kaſlu apkarama, — pee tam preeſteris ſew to kaſla pakahra. — Bet nu, miſlais draugs — ſazija Baſcha — atlahpees kahds ſohlus tur wina ſuhri. Es gribu to muſku iſprohweht, waj winai ari tahds ſpehks ir, kahdu tu winai eeſlawe. Pee tam wiſch panehma piſtoli no galda un ſazija: Ja lohde tewi nenonahwe no ſchi ſchahweena, tad nem tu to naudu; bet ja tewi noſchauju, tad ta ir tawa paſcha waina. Jau wiſch mehrteja. Te preeſteris no bailehm zelos nomeetees un rohkas luhgdams pazehla. — Augſti zeenijams Baſcha! — neſchauj! — tu noſchauſi! — Ko? es noſchauſchu? — waj tad muſka tewi neſargahs? Preeſteris neeku no kaſla norahwis aſſweeda prohjam. Ar muſku, jeh bes muſkas, weenalga, tu noſchauſi! Zeenijams Baſcha! un wiſch ar peeri pee ſemes ſita, ka luhgſchannas. Nedſi, tu blehdi, zeek neganti tu nabagus ſaldatus peewili! Tagad uſzelees! Es tewi negribu noſchaut, bet to tew ſaku: ja tu tuhdat ne-atneſſi man wiſu naudu, ko maneem ſaldateem eſi nowihlis — jo es ſkaidri ſinnu zil dauds — tad tewi bes ſchehlaſtibas liſſchu pakahk! Preeſteris it labi noprata, ka te nebija wiſ ko johkoht, jo preeſch pahri deenahm Baſcha jau trihs blehſchus lizis nokaut. Tadeht ſwehredams raudſija apmeerinahk Baſchu, ka wiſu atdabuſchoht, lai til tam wehloht to atneſt. Derwiſch Baſcha dewa winam wirſneeke lihds un lai nu eitohk to naudu atneſt, bet tiko wini bija aſgahjuſchi, tad wiſch diwi unteroſſzeereem pawehleja nahjas ſagahdaht. Drihs nelaimigais lihds ar wirſneeke atnahza, un diwi leelus makus ar naudu pee ſemes nolika. — Zil tands makos ir? Es it ſkaidri neſinnu, atbildeja preeſteris, te ir daſchada nauda. Baſcha pawehleja rentmeiſteram naudu iſſbehk un iſſkaiht, bet deht tahs daſchadas wehrtibas nebija ihſti noſakams, zil tans makos atradahs, til no diſchuma apſpreeda, ka kahdas 240 mahrzinas Turku naudas wehrtiba pilnigi efoht. Un to wiſu tu nabaga ſaldateem iſwihlis, kaſ 10 mehneſchus ne graſi lohnes nau dabujuſchi.

Blehdim par wina krahpſchannu tika uſſkaiſtiti 200 ſiteeni, un wiſeem ziteem Turkeem, kaſ pee iſmekleſchannas un ſohdiſchannas bij palihdſejuſchi, wajadſeja pee Allah un praweſſcha bahrdas ſwehrecht, ka ſcho lectu neweenam ne-iſpauidſchoht. Par to naudu Baſcha ta ſpreeda, ka ta nederohk wiſ teem peekrahpſteem ſaldateem atdoht, jo zaur to teem ta zeriba, ka no nahwes un eewainoſchannahm taps glahbti zaur ſawahm muſkahn ſuſtu, un tee wair til ſirdigi eenaidneekeem preti ne-eefchoht. Bet ko

tad lai nu ihsti eesahf ar to naudu? — Demwisch Bascha sa-
sauza sawus gohdigakohs wirsneekus un ar teem kohpā nospreeda,
ka par to naudu janopehrf kahju apawi preeksch saldateem.

R. S.

No Waltaikeem.

Mums Waltaikeekem bija 25. Juli preeka-swehtki. Tani
deenā noswinejahm pirmohs misionēs swehtkus muhsu mihtā
Deewnamā. Zil leelu dalibu kahda draudse misionēs leetā nem,
til dauds wina dohd no sewis to leezibu, kā winai pee sirds
gul fcha udeuwama ispildischanā, ko tas Kungs ari winai
uslizis fazidams: . . . „darait par mahzēleem wifus laudis!“ . .
(Mat. ew. 28, 19.) Teescham tas misionēs darbs, ko un zil
weena draudse weizina, norahda, kahdu mihlestibu ta pati drau-
dse us sawu Kungu un Pestitaju tur, ispildidama wina swehtu
praktu, kas grib, ka wifū tohp isglahbti un nahf pee dshiwibas,
tapat aridsan norahda, kahdu mihlestibu wina us saweem lihdi-
zilwekem tur, kuri wehl fehsh tunfiba un nahwes eeleija, un
kuri no ta dshwa Deewa, wifu zilweku aplaimotaja, neko ne-
sina, neds winam kalpo. Tā tad misionēs darba wezināschana
ir kristigas draudses mihlestibas sime, ko wina sawam augstam
dwehseles ganam un bruhrganam, kā ari saweem tahli dshwo-
dameem, wehl no Kristus spohscha ewangeliūma ne-avgaismo-
teem lihdszilwekem no sewis leezinadama rahda. Un schini
sina ir ari Waltaike draudse eepreezinadamu mihlestibas leezibu
no sewis nolikusi. To peerahda, ka wina ir sinajusi, misionēs
swehtku deenu ihsti zeenibt. Lai gan mineti swehtki bija darba
deenā nolikti; lai gan fchai brihdi bija leelu leelais darba laifs
us lauķeem, ihpafchi pee rudsu plauschanas un wahfchanas:
tad tomehr Waltaike draudse pufchloja to deenu wispahrigi ar
swehtku swehtischanu. Til lohti retās weetas peectureja laudis
pee darba. Minetas swehtku deenas rihtā dewahs laudis ag-
rā laika no wifahm pusehm gan kahjahm, gan braufschus us ba-
nizu, kura tapa pahrpildita, tā ka daudseem bija lauka jastahw.
Deewakalposchana eesahlahs pulksten 9. Pehz nodseedatas
pirmas dseefmas tureja muhsu zeenigs mahzitajs Weide l. pee
altara fufnigu Deewaluhgschanu, kura wifsch peesauza Deemu
par swehtibas dewēju us scho swehtku noluhka augligu panahf-
schanu. Tad wifsch tureja misionēs liturgijas, us kurahm tapa
no kohra wairakbalsfigi dseedoht atbildehts. Gewehrojams ir,
ka schihs misionēs liturgijas, kahdas zeenigs Kuldigas mahzi-
tajs Raeder l. preeksch misionēs swehtku swehtischanas pilnigi
fastahdijis, ka schihs wispirimo reisi leetaja Waltaike draudse.
Pehz noflaitita tizibas panta atskaneja jautās balsis no kohra
ta dseefma: „Pazelat augsti pasaulēs durwis, lai tas gohdi-
bas Rehninsch ee-eet.“ ko wairakbalsfigi, kreetni, kohfchi un
juhsmigi dseedaja „Duhru un Wahrnu sabeedrotu dseedataju
kohris“ sem Dohnin l. wadischanas. Pirmo sprediki us scheem
swehtkeem sazija Luttrinu draudses zeen. mahzitajs Safranowicz
lgs. Wina runa bija kohdoliga, ihstā Latweeschu walodas
garā, un klauftaju sirdis dšiti aigrabha. Par pamatu sawai
runai wifsch nehma muhsu Kunga un Pestitaja wahrdus (Luhf.
ew. 5, 10.) „Re-ibihstees, jo no fchi laika tew huhs zilwe-
kus sweijoht.“ Us scheem wahrdem dibinadamees wifsch is-
flaidroja

(Stat. Latw. aw. Beeltf. pirnā lap. pušē.)

Leeziba par leezibu.

Sem tahm, no Ziegler un beedra l. l. Mihgā, pee num.
30 fch. g. schihs lapas lihdsilslaitahm leezibahm atrohnahs
ar manu wahrdu parakstita leeziba par plaujamu maschini, kas
no manis nau israkstita, bet kā redsams, ir iswillums no mana
raksta par Bukene „plaujamo maschini,“ „Balt. Semkohpi
Nr. 44, 1877. g.“ Ja, tahs tur min. plaujamahs ma-
schines labumu es zaur scho pehz pateesibas apleezinu un
usteizu.

Mas-Behrsē, pee Dohbeles, 1. August 1878.

Rentneeks: A. Friedrichsohn.

Wihlpukite.

„Wifsch mani mihl!“ — Bij gari gaidiht.

Pirms wahrdū aplaimodamo

Pahr luhpahm eespehja tas raidiht.

Taf sinaju es ari to.

Ta bals un dsedrahs azu leesmas

Un wina wahrdū iruna

Man sludinaja karstahs juhsmas:

„Tew mihleju!“ tahs sazija.

„No sirds!“ — Ja nahza daschi brihshi.

Tohs falda dweefina pildija.

Un mihlib's laime abus gluhji

Pahr semes ruhpehm pazehla.

Kas spehj gan wifus seedus skaitiht.

Ko Lihgas deewe iskaifa?

Taf wifus spehju wahrdos maniht:

„Wifsch mani no sirds mihleja.“

„Ar fahpehm!“ — Gruhtas fundas zehlahs.

Kas pastahwibu mekleja;

Gan faulei tunfa preekschā wehlahs,

Gan nakts un wehtra traktoja.

Tas stahw, lai wifū ap to schkohbahs,

Ta azs it brihwi luhloja.

Tam sirds ar tuhktofsch fahpehm plohlahs.

Ar fahpehm tas man mihleja.

„Wifsch mihl man' ne-ismehrojami!“

Es esmu wina gresniba;

Tas ne-atrohu wairs zitu laimi.

Kā to, kas zaur man dahwata.

Ta mihlestiba, kas bij preekos

Un behdās wina fargatajs.

Ta pati debesi tam eedohs.

„Wifsch mani mihl, mans dahgakais.“

Saloneetis.

Smeeklu stahstinsch.

Dahrsneeks: Kad Juhs, zeenmahte, netizeet, ka treibusi
ir 15 grabdu siltums, tad luhdsu nonahzeet paschi un apsta-
teetes termometri.

Zeenmahte: Tu, nekunnigs zilweks, waj es lai eimu pehz
taweem grabdeem skatitees? Waj nesini, ka tew wajaga wifus
pee man atneest?

J. B.

Latw. awischn apgabdatajs: J. W. Safranowicz.

S l u d i n a f c h a n a s.

Meschotnes pagasta-waldschana, Bauitas aprink, dara zaur scho sinamu, ta ta galwas-naudas klaseerejschana par 1879. gadu notifiku, ta tahs klaseerejschana-slistes deht eestatschjanahs lhdj 30. August f. g. pee winas istikas un ta libdi minetai deenai katris pagasta-lohzehtis, kurch ar klaseerejschani nehuhtu meera, sawu nodohmatu sahdsibu pee peenahkamas ufrangu-teetas war peenest. Tee, kas fewi slintiqi jeb zitada kahda wihse nespehjneeki dohmojahs, war ari 30. August f. g. deht winu nespehziabas pahrspreeschana no pagasta-weetneeteem pee schijs pag. waldschanas meldeetes. — Pehz tam neweens wais klauhtis un klaseerejschana likunigu spehtu dabuhs. 2

Meschotnes pag.-waldschana, 29. Juli 1878. (Nr. 279.) Pag.-wezafais: Freimann. Scthw.: G. Stahl.

Galwas-naudas maksataju klaseerejschana preefch 1879. gada Ohjalmuschas (Waldsgnade) pagasta, Dohbeles aprink, ir uf 22. August f. g. nolitta. Tandehl wih schi pagasta peederigi, kas kahdu atweeglnafschanu un masinaschani pee galwas-naudas maksajschanas dohmatu ligahdtees, minetai beena pulstien 12. pusdeenā pee schijs pagasta-waldibas lai peetezahs un sawas cerunas lhdj ac tahu wajadhsigahm peerahdschanahtu ta: krusamahn-sihmehtu, daktera leezibahm u. t. j. pr. preefchā zel, so weh-saku netiks neweens wais klauhtis. 1

Ohjalmuschā, 4. August 1878. (Nr. 112.) Pag. wez.: T. Freimann. (S. W.) Scthw.: Anderjohn.

No Baldohnes mejschunga-nuifschas pagasta-teejas teel zaur scho wih tee, kas nonirufschajam schi pagasta Awohntneek mejschafargam Andrei Schonbergim to parahda palitufchi, jeb tam kahdas parahdu-pa-rischanas no wina duhtu, waizinati, wiswehlakais lhdj 12. August f. g. sawas udohschanas, resp. prafschanas, pee schijs pagasta-teejas peenest; so tee, kuri buhs klusjeetufchi, pehz schi kermiaa netiks wais klauhtu un parahdneeki likunigu srahpeti. Baldohne, 15. Juli 1878. 1

(Nr. 28.) Preefchjehd.: J. Lavien. (S. W.) Teef. str.: J. Beltjohn.

Kad Zerftes papihri (Archiv) un ari familijas-lifte nakti no 2. uf 3. Mai f. g. jadegufchi, tad teef zaur scho wih pee Zerftes pagasta peederigi pagasta-lohzehtu ufaizinati deht jaunās familijas-listes jagatawofschanas ar sawahm krusamahn- un mirtamahn-sihmehtu wisjebakais lhdj 1. November f. g. pee Zerftes pagasta-waldschanas atrahht, jo zitadi srahps no weena rubka f. kritihis.

Wifas pagasta-waldschanas un polizejas, kurās pee Zerftes pagasta peeraftitee pagasta-lohzehtu atrahhts, teef zaur scho no schijs pagasta-waldschanas luhgtas, tohs pašchus, ja wini pašcht sihmi nepenehtu, ta deht jaunās familijas-listes jagatawofschanas pee schijs pagasta-waldschanas meldeinjehs, pehz 1. November f. g. ne uf kahdu wihji ne-ustureht. 2

(Nr. 210.) Pag. wez.: Nende. Scthw.: G. Seeburg.

Gaiichi
Dselten-bruhniga fehwe,

ar balteem flekeem un tumfchu scthwu uf muguras, eefsch 6. gada, ir 8. August pulst. 11 pr. pusd. Rihgā, Waslawas preefchpifehtā, Kohjenjalā Nr. 29, **nosagta**, kas par scho jahdsibu skaidras fijas bohhd, dabu turpat **20 rubl. f. pateizibas-ulgās** no G. Tilmara. 2

Ggles- un preedes bakkus, plan-fas, dehtus, lates

un wiswifadus buhwofchus par lehtu maksu peedahwa

G. Jakobjohn's,
Zelgawā, upes-eelā Nr. 4, aht bruhwera Germuta. Scthw. **alus-pudeles** ir dabumamas fatoh-eelā Nr. 16. itafajā bohhd.

Bactarda

Superfossatu

pahrdoht G. Seysteris, Zelgawā, leelajā-eelā, „pee melno galli.“

Wislabato jauhu

Superfossatu

peedahwa maschinn-fabrikis un dselsteetawu no H. G. G. Webera un beedr., Zelgawā.

Muhsu

Superfossatu

lehtgeris atrohnahts pee A. Heilsberga, Zelgawā, pee kirgus-platfcha, blatus apteekim. 1

Ziegler's un beedris.

dan Dyk Riga Superfossatu Bactarda V. van Dyk Riga, mulschweelā, Claytona lokomobiles un utam. maschineš Bactarda superfossati, angstrahdigi un masafgrahdigi, ar peefohlita labuma apgalwofschanu, ta ta ari **kali-mehkli** un wifadas lauffamneezibas maschines un rihti

Zaunus siprus

diwi-puhru maisus

pahrdoht Viccop's un beedris, Zelgawā, leelajā-eelā, pretim Latweefschu bajnizai. 4

Labs biljars

teel pahrdohhts Zelgawā, Behterburgas gastufi. 2 G. Tennec.

J. W. Grahmana, Rihgā,

Nikolai-eelā blakam krehtneeku-dahrsian, krahjums un istahdschana

semfchopju maschinnu un eerohtschu

wisadu fortu, superfossatu un maschinnu, etku.

Zehkabitate pee „Cinu-kuptfcho“.

Zaur scho daru sawahm kundelmu it laipni sinamu, ta es tagad pars sawā namā pee kirgus-platfcha 1

wihnu: rumas-, balsama-, spirta un lifeeru-pahrdohtawu

if slawenateem Rihgas fabrikeem esam atwehtis, kur ari **zukurū, kafeju, tehju** u. t. pr. pahrdohschu un laipni un istizam apdeenescham apfohlu. **Stappol Meyerfohn.**

Angleefschu

superfossatu

no Gudina, ta ari Langdales, pahrdohht no sehgera

Gottfr. Herrmanis, Zelgawā, pee Dohbeles mahretem. 1

Zeeniamem semtureem darau sinamu, ta pee unius dabujam **pašstamee**

Langdales

superfossati

if Anglijas, kuri stahw apafsch Rihgas politehnikas ismekleschanas-stanzijas pahraudfischanas.

Kates pirzejs war pehz patifschanahs, tad 30 pudus un wairat peht, deht kahdas matjas eefneegt prohwi ismekleschanas-stanzijai Rihgas politehnika. Kura tam drutatā listē latwifki istakdro, waj japerfossatam pateest kahds faturs, ta pee pahrdohschanas galwohts. 3

Brahli Martinsoni,

Behterburgas Mrrihgā, kaku-eelā Nr. 8, pee „Widsemneeka.“

Skohlotaia-palihgs

teel **drifsumā** meflehts. Lohne: 100 rubl., 20 mehru rublu un 10 mehri meechu. Peeteifschanahs pee skohlotaia **R. Schiller.** Udr. Focenhof pr. Mittau.

Weefibas-wafars,

tiks Leel-Gezawas teejas-namā 27. August f. g. if rihtohts; pehzak balle ar dangofschanu. Ge-eijas nanda kungeem 1 rubulis un katram brihu weenu jeb diwi dahmas eewest. Schijs nandas atlitums preefch labdariga mehrtu. 2

Gefahkums pulstien 5. pehz pusdeenās.

Daschu-kolejs

G. Willinsky's,

Zelgawā, pastes-eelā Nr. 9., sehta, peedahwa sawas pajcha taiftus naschus un schefres, ta ari wifadas instrumentes preefch daschahm slimibas bruhfehmu, no tahu wislabafahm sortehm; ari ssthefchana un pahrtatfischana teel uf to lehtato apgalwala.

Darb'weetas pahrezelshana.

Augusti zeenitai publikai un ihpaschi sawahm zeen. kundelmu zaur scho padewigi sinamu daru, ta mana darb'weeta tagad katrinnes-eelā Nr. 1, lishfchitigajā dreimana Zansohna dshwoht, atrohnahts. Par marim lhdj schu dahwatu uftizibu pateiktamees, tubdu, mau to pašchu ari jaunajā dshwoht parahd-ist. **Ar zeenifcham**

Ch. Schulz, turpneefmeistera atrofne.

No Dohbeles pagasta-teežas teel zaur šcho wiſi tee, kam kaſdas taiſnas parahdu-praſiſchanas no nouderſcha Dohbeles pilſtunga pagasta (Zhielmuſiſchās) Wigli mahju rentneeta Freis Kruhmina atſahtahs mantas buhtu, uſaizinati, wehlatais lihdj 7. Oktober ſch. g. kurſj par beidiemo iſſlehgſchanas-terminu noliktis, pee Dohbeles pagasta-teežas meldeetes, tāpat ari wiſi tee, kas nelaitim Freis Kruhminam ko parahdā palikūchi, jawus parahdus lihdj minetai deenai ſcheit uſdoht, jo wehlatu netiks newens wairs klaufihts un parahduſlehpēji ſitūmigi ſtrahpēti. 2

Dohbele, 12. Auguſt 1878.
(Nr. 181.) Breeſchſchjd.: K. Neuland.
(S. W.) Teeſ. ſtr.: G. Schwan.

No Dohbeles pagasta-teežas teel zaur ſcho wiſi tee, kam kaſdas taiſnas praſiſchanas no nelaita, pee Tſchutſchumuſchās (Debelgundes) pagasta pederiga, Matihſa Freiberga atſahtas mantas buhtu, uſaizinati, lihdj 7. Oktober ſ. g., kas par weenigu iſſlehgſchanas-terminu noliktis, ſcheitan meldeetes. Tāpat buhs mineta nelaita parahduſeekem ſcheit uſdohtees un ſawus parahdus lihdj augſchā teikto terminu atlihdjſinaht, jo zitadi paſchi ſitūmigi ſtrahpē nahſs. 2

Dohbeles teežas-namā, 12. Auguſt 1878.
(Nr. 180.) Breeſchſchjd.: K. Neuland.
(S. W.) Teeſ. ſtrihw.: G. Schwan.

Es tagad dſihwoju Kleina namā, uſ katolu- un Annas-eelas ſtrahra, pretim katolu baſnizai, un eſmu turpat no 10. Auguſt ſ. g. ſabtoht it deenas amata buhſchanas runajams. 2

Oberhofteežas adwotats Julius Schiemann.

Sawcem drauceem uſ lauceem daru zaur ſcho ſinamū, ka es atkal uſ Jelgawu pahenahzīs un wiſi tee, kam mana ahſtes padohma wajadnigs, ar mani war dabuht rinaht ideenas no puſt. 8-10 pr. pſd. un no 3-4 p. pſd. manā dſihwoſki, upeſeelā Nr. 13. 2

Grüner.

Sina.

Uſ iſhu laiku **Dukuma** ir apmetees **fotografs G. Gessau's.** Uſnemſchanas-laiks no puſt. 10. preeſchpud. lihdj 5. p. p. Wojs'a namā Nr. 5.

Balts weeglis ſunis

ar bruhnabm auſſim, uſ to wahedu „Pies“ uſklauſnigs, ir noſudis. Attradejs dabu **6 rubl. f.** pateizibas-algas. Japepraſa pee Dohbeles wahrteem, Ellera namā, pee obrista ſtridener. Jajargahs no preeſchchawās. 2

Jelgawā, 11. Auguſt 1878.

Swehtku programa
preeſchj

Brihwestibas-ſwehtkeem
Jelgawā, ſwehtdeeuā 27. Auguſt.

- 1) Swehtki ſahſtees puſtken 1. pusdeenā Schirtenhöjera dahrjā ar ſwehtku inwertihru un ſwehtku runu. Pa deemu buhs dahrjā dſeedaſchana no daſcheem dſeedatahi-fohreem un muſika.
- 2) Gohda meelaps ſahſtees puſtken 4. pehz pusdeenās Schirtenhöjera ſahlē. Kas wehlahs pee ta dalibu nemt, tam japeiteizahs lihdj 26. Auguſt pee P. Allimana kunga, katolu-eelā Nr. 48.
- 3) Puſtken 9. wakarā ſahſtees teatris pilſehtas teatru namā.
- 4) Wakarā buhs Schirtenhöjera dahrjā konzerre un ſahlē balē.

Swehtku komiteja.

Oblaines muuſchā

teel meſcha ptawas uſ puſſeena jeb par naidu iſdohtas. 2

No zenſures atwehlehts. Rihgā, 14. Auguſt 1878.

Augſtgrahdigus ſweedru ſuperſoffatus 2c.
anglu ſuperſoffatus

pahrdohd lehti no lehgera

Herm. Stieda,
Rihgā, Marſtal-eelā Nr. 27.

Superſoffatus,

augſtgrahdigohs Gjamadura no 20 lihdj 21% un Langdales no 12 lihdj 13% kuhſtoſchās ſoffora-ſkales ſatura pahrdohd lehti no lehgera 2

Viccop's un beedris,

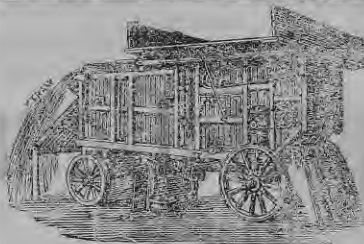
Jelgawā, leelajā eelā, pretim Latweeſchu baſnizai.

Ruſton Proctora

lokomobiles un kuhlejus,

Rauſchenbacha

tapu kulamahs-maſchines

Göpela tebrauda-ſiteju kulamahs-maſchines

ar kauſetas-dſels kattu.

Zieglers un beedr.,

Rihgā, pilſehtas kaku-eelā Nr. 6, ſehta. 0

Gribedams apmēerianht tohs dardjus peepraſitajus un apſtelletajus, daru zaur ſcho ſinamū, ka mans jaunais

„Latweeſchu kalenderis uſ 1879. g.“

wiswehſakt pehz 14 deenahm buhs gataws. Mans kalenderis buhs ſchajā gadā atkal piſchtohts ar daudi ſkaſtāhm bildehm, kuru ſtarpā atradiſees muſhu tantas karewa Zehſtab Stohlmeſtara nogihme (bilde) lihdj ar aparkaſtu par wina lihdjſchūnigo dſihwi un pehdjeem karadarbeem Baltand. Ari ſawus buhs kalenderam ſchūni gadā daudi bagatats, un zena tikai pa 5 kap. pa-augſtinata. Maſkajs 25 kap.

G. Sieslač's, Jelgawā,
apghadatais un eſpēdejs.

Zaur ſcho daru ſinamū, ka pee manim, Leel-Schakarū muuſchā, Leihchōs, (netah no Bauſtas), labi dedſinati

Kalki un keegeli

ir dabujami lehti piſkt.

Tapat ari weens pee Salateem buhdams, 31 1/2 dejetines leelš **femes-gabals** ſem labeem noliktumeem pee manim par dſintu pahrdohdams. 3

von Bilinsky.

Nakti uſ 8. Auguſt Wez-Mohku Dohbeku un Bohdneeku ſaimneekem no ganibahm

3 ſirgi noſagti,

ar diweem eeiuhgeem dehtu-ratōs, weeni ahdas riſhti un rehdes, ohtri ar ſtrika rehdehm: 1) kumſchi bruhns ſirgs ar kurlu aſti un krehtihm, aſte no eekſch-puſes ſigreeſta un ſedulkas weetā balts ſlekis rubula leelumā un weenā auſi rohhs, 7 gadus wezs, 140 rubl. wehrtis; 2) melns ſirgs ar baltn ſihni peerē, 6 gadus wezs, 80 rubl. wehrtis; 3) bruhns ſirgs ar lauku peeri un weena patalſchabja balta, 10 gadus wezs, 70 rubl. wehrtis. Kas par ſcheem ſagteem ſirgeem war ſkaidras ſinas doht pee Wez-Mohku pagasta-waldſchanas, ka tohs war atkal atdabuhht, dabuhš

40 rubl. pateizibas-algas.

Langdales

superſoffatu

pahrdohd

Rankowsky's & Viccop's
Jelgawā, katolu-eelā.

Langdales

superſoffatu

pahrdohd

H. A. Schmemannis,
Jelgawā, katolu-eelā.

Weens jaunš zilweks,

ar kreisſkohlās mahzibahm, tas grib ſtrihwera-amatu mahzitees, war tuhliit weeni dabuhht pee tees-ſas-ſtrihwera **W. Saquē,** eekſj Kalmezeema pee Jelgawas. 2

Jaunas ſewiſchās no ſemehm war dabuhht kleites ſchuhst ſimazitees, Jelgawā, leelajā eelā, ſebleneeta Nade namā, Nr. 26., diwi trepes uſ augſchu. 3

Driſahts pee **J. W. Steffenhagen** un dehta.
(Ā laht peelikumš: **Baſnizās un ſkohlās ſinas.**)

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Aahditajs: Sinas. No Waltaikem. Misiones tapa.

Sinas.

Waltas basniza. Kas schowafaru teel no ahreenes un eelscheenes kreetni uskohpta, ir nu ari eetaifitas 4 krahsnes, lai basnizlaudihm nau pa seemu sawa Deewnamâ jafalst. Preezastimees par katru jaanu sinu, fur atkal kahda draudse scho derigu eerikti few apgahdajahs.

Tehrpatas skohlu aprinkfi pa wifahm tahm gimnasijahm kohpâ pa Jahneem tika atlaisti kâ gatawi 175 jaunekki, no scheem bij 125 gimnasijasti un 50 ahreeneeki. Pee atlaifchanas eskama pastahweja eskamâ 135 un 40 ikrita zauri.

No wifseem scheem atlaistseem jaunekkeem bij astoni 17 gadus wezi, 18 bij 18 gadus wezi u. t. pr., 32 bij jau pahri pahri 21 g.

Ciropas Turku semê pirmo Luteru basnizu eeswehtija 1846. gadâ; tagad tur jau ir 76 Luteru basnizas. Luteru skaitu Turkos rehkina us 18 tuhft.

Italijâ Luteru tiziba it stipri sahî isplatitees. To paschu apleezina ari weens raksts, ko kardinats Baletta pa Rohmas draudsehm islaidis. Wirsch tur runa no tam, ka Luteru tiziba stipri isplatotees un swehtais pahwesta tehws par to esohht tohti noskumis. Lai nu waretu Lutereem pretim zihnitees, kardinatis atgahdina wifas tahs basnizas strahpes, tohs lahstus, kahdôs tee kritishoht, kas Luteru tizibas eenahlschanai draudsês to zelu fataifa. Tohp noleegts, ka tizigee katoki ee-eetu kahdâ Luteru Deewnamâ, leelos basnizas lahstôs kritishoht ari wifitahdi, kas Luteru deewakalposchanas lihdsiseed waj spehle; tapat wifit drukataji un drukas sezeri, kas Luteru tizigas grahmatas druka, buhwmeistari un muhrneeki, kas pee Luteru Deewanameem strahda. Bezakee, kas sawus behrnus suhtishoht Rohmas Luteru skohlas, no kurahm neweens newar leegt, ka tahs ir tahs wisikreetnakahs, buhs atraidiht no sw. wakarehdeena un winu behrnus strahpeht. Ar wifahm tahdahm leetahm kardinatis zere Luteru tizibai zelu aistureht. Skaidri skan, it kâ gribetu Luterus list fadedsmahht, kad tik wehl ta wara buhtu.

Juhdi un Juhdu misione. Ciropas Turzijâ Schihdu skaitis sneeds pee 350 tuhft.; tas leelakais skaitis dshwo Konstantinopelê, Adrianopelê un Salonikâ. Asijas Turku semês buhs pee 120 tuhft. Schihdu, ihpashî Kananas semê, fur Schihdu skaitis gadu no gada aug. (Jerusalemê ween to buhs 15 tuhft.) Ciropas Kreewijâ rehkina 2½ milionu Schihdu, Ungaru semê us ½ milionu, Austerijâ pee ¾ milionu, Wahzsemê ½ milionu u. t. pr. Amerikâ ari winu ir lihds 1½ milionu, Nu-Jorkas pilsehtâ ir 26 Schihdu skohlas (basnizas). Jau 70 gadus no ewangeliskas basnizas puses ir kahdas 20 misio-

nes beedribas zeltas, kas gan ar Juhdu misioni darbojahs. Preeksch Juhdu misiones wifas kristigas draudsês kohpâ isdohd tagad lihds 400 tuhft. rubl. par gadu (wiswairak Englante). Londones misione lihds schim ir 3628 Schihdus kristijusi. Kreewu semê pa wifseem scheem gadeem ir jau 39,251 Schihdi kristigu tizibu peenehmuschi (ewangelisku tizibu 1074). Schini gadusimteni pa wifahm Ciropas walstihm kohpâ ir pee 100 tuhft. Schihdi kristigu tizibu peenehmuschi.

Zeedera kohku us Libanon kalneem tagad atrohdahs wehl tik 377 gabali, starp teem ir 5 ihsti milseni; tas resnakais ir 45 pehdas aplahrtmehrâ un buhs wairak kâ 3 tuhft. gadus wezi.

Dauds behdu pasaulê. Wahzsemê ween ir saklaititi 36 tuhft. neredsiigi, 40 tuhft. kurtmehti, 56 tuhft. plahnprah-tigi un 26 tuhft. ahprah-tigi. Un kas grib isskaitiht tohs nabadsinas, flimus un pakrituschus, par kureem kristigai mihlestibai jagahda.

No Waltaikem.

(Skatees Latt. aw. Nr. 33.)

I. Kas misione par darbu ir? Schê runatajs Deewa wahrduš par Behtera sweijoschanu zeldams israhdija, ka misio-nes darbs ir pehz ta Kunga Jesus pascha wahrdeem — „zilweku sweijoschana,“ zaur kuru zilwekus Jesus Kristus walstibâ krahj un ustura. Schis mihlestibas darbs tohp strahdahts zaur eelschligu misioni, kas publejahs, lai muhsu paschu draudses buhtu Jesum kristiti laudis, dshwi lohzeeki. Bet ta Samaritera firds luhko ir tahtak, luhko pehz teem dauds simtu milioneem paganu un Turktizigu. Ari tohs buhs sweijoht, tahs paklihduschas dwehseles paganu semehm sakraht kristigâ draudsê, lai ta debes walstiba wirs semes isplatahs, un wifitahdi ewangeliuma tihklâ eewilkti atrohdi sawu isglahschanu, meeru, patwehrumu un muhschigu aplaimoschanu.

II. Zil gruhts tas misiones darbs? Jau gruhta ir ta fataifschanahs teem misionareem pascheem, us scho swarigu darbu, jau ahrischligi fataifotees eemahzotees tahs sweschu tantu walodas, eeraschas un tad us tahtahm semehm dohdotees, atstahjoht dahrgo dsimteni, mihlus draugus, radus un eimohht sweschumâ, fur nu gruhts darbs un behdas daschdaschadas, ir pat nahwes breefmas gaida. Bet jo gruhta eelschliga fataifschanahs. Sirds un prahts janodohd Deewa prahtâ. Tur peeteek ko zihnitees un zauri laustees, zauras naktis publjotees, kamehr no wifas firds fala: Kungs, us Tawu wahrdu es gribu sawu tihflu ismest. Tik tahdi mahzeeki ir tam Kungam derigi, tik us tahdeem wirsch fala: No schi laika tew buhs zilwekus sweijoht. Tapat gruhts ir tas misiones darbs

to sweiiojamu dwehsefu paschu labad. Zif dauds kaweffu, truh-
lumu, ruhktumu, eenaidu tur pee teem tumfcheem paganeem ja-
pahrwat, zif dauds reis Deewa wahrda sludinatajeem jaleel sawa
dshwiba nahwes breefmäs, lihds wini kahdas dwehseles dabohn
tai zilweku sweijä preefsch debes walsribas mantocht. Zif gruh-
tiu ir weenu weenigu dwehsefi, kas ir noklihdust, west atpafat
pee ta Kunga un pee wina ustureht! Un tur nu wehl wifus tohs
neskaltamus pulkus paganu! Tas wifs rahda, kahds gruhds tas
miffiones darbs ir. Tomehr

III. Schim gruhdam miffiones darbam ir sawa
leela apfohlfichana dohta. Kä Behteris jau pirmä wa-
farswehtku deenä redseja sawa Kunga apfohlfichanu peepilda-
mees, tä reds Kristus draudse allaschin sawa Kunga brihnifchku
palihgu un swehtibu pee ta leela miffiones darba. Wisäs semes,
Afija, Afrika, Amerika, Australija, tumfchäs maläs un tabläs
faläs seefoschas kristigas draudses zetahs un wairofahs un stei-
dsahs wifs us to galu, tur buhs weens gans un weens ganams
pulk.

Beidsoht spredikis lika Waltaiku draudsei pee firds, ka ari
wina us scho zilweku sweiju schodeen tohp no jauna aizinata
un ka tadeht ari winai scho aizinajumu ispidocht kas no sawas
pufes jadara, sawu mihlestibas artawu miffiones leetai doh-
doht un sawas luhgfschanas to Kungu karsti peesauzoht, lai Tas
to swehto, augsto miffiones darbu swehtitu un paschkirtu.

Pehz schi spredika atskaneja no kohra wairakbalsigi ta dsee-
fma, kas us scho swehtku deenu bija fastahdita; wina ir nemta
if praweescha Esaijas wahrdeem (60, 2. 3.): „Ta tumfiba ap-
feds to semi un krehsliba apfeds tohs laudis, bet par tewim pa-
rahdfices ta Kunga gohdiba.“ To dseedaja mas pulzinsch
Waltaiku dseedataju. Tad tureja atkal us kanzela zeen. Wahr-
mes mahzitajs Kungu f. ohtru sprediki. Sawä runä wifsch
dewa plafchakas sinas par Turku tizibu un miffiones weifsmi
Turkös. Ihpaschigi zeen. runatajs issklaidroja:

I. Ka Turku tiziba no wiltiga praweescha Muha-
meda zehlfuses un zaur asinaineem kareem pa dauds semehm
isplakijufees un kahda ta Turku tiziba ir pehz winau korana
(t. i. Turku tizibas mahzibas-grahmatas). If scha korana
wifsch zehla daschus teikumus wahrdu pehz wahrda preefschä,
par Turku tizibas mahzibas grundi „Allah ir weens weenigs
Deews un Muhameds wina praweesch.“ tad par laulibu (dauds-
feewiba ir wineem atwehleta), par Deewa flawefchanu u. t. j.
pr. Bet pee wifahm Turku tizibas mahzibahm nau atrohdams
nelahds dshwibas kohdols, kas zilweku waretu eepreezinaht un
garigi aplainoht. Tad

II. ihsumä issstahstija, ka miffiones darbs Turkös
gruhhti weizahs, tadeht ka pee wineem leels tizibas naidis
(fanatismus) walda. Kristigas grahmatas tee lohti mas nem.
Atgreesfigeem Turkeem, kas ari lohti masä skaitli atrohdahs,
jaleelahs kristitees un jatur sawa jaunpeenemta tiziba til leela
slepeniba, ja negrib no ne-atgreesfigeem Turkeem lautees sewi
breesmigäs nahwes mohkäs nowahrdsinatees.

Pehz pabeigta spredika dseedaja wairakbalsigi Duhru un
Wahrnu fabeedrotu dseedataju kohris un us tam draudse atkal
dseedaja: „Deews Kungs ir muhsu stipra pils.“ Tad pee al-
tara tureja atkal muhsu zeen. mahzitajs Weide f. luhgfschanu

par miffiones darba weizinaschanu, kristigas draudses usture-
fchanu un par ikatra zilweka labklahfchanas wairofchanu. Pehz
wairakbalsigi nodseedatahm liturgijahm dseedaja atkal Duhru
kohris „Deewam ir gohds.“ Tad ar swehtifchanas wahrdeem
un ar to dseefmu „Swehti Kungs un fargi“ nobeidsa Latwee-
fchu deewakalposchanu.

Nu eefahkhs Wahzu Deewa kalposchana. Ari wahzu
draudse pildija stipri Deewa namu, tant leela skaitli ar lihgsnu
firdi fapulzedamees. Pirmo sprediki fazija zeenigs mahzitajs
Kaeder f. is Kuldigas un ohtru zeen. mahzitajs Grüner f. is
Kendas; abi issstahstija par miffiones darbu, wina weifschanohs
un par teem daschadeem notifikumeem us miffiones darba lauka.

Kad Deewa kalposchana bija galigi nobeigta, tad zeen.
Weide f. usazinjaja „fabeedribas dseedatajus us sawu muifchu
nonahkt. Tur wini, it ihpaschi kohfchä parkä, laipni pameelott,
skandinajaja mahzitaja kunga familijas un zitu zeenigu weefu
preefschä dauds garigu un laizigu dseefmu. Tahda preemihligä,
preezigä, jauträ fatifschana nemanohkt tuwojahs wakars un
schai preezigai fabeedribai atnahza schkirfchanahs brihds. Un
kad swefchee dseedataju weefi jau patlaban fataifijahs atwaditees,
tad zeenigs Weide f. peezehlahs un fazija swarigurunu, lai gan
us Duhru un Wahrnu draudsi, us winas „fabeedrotu dseedataju
kohri“ shmejahs, tomehr no Latweefcheem eewehrojama. Wis-
pirms zeen. Weide f. issazija firnigu pateizibu mineeem dsee-
datajeem par winau mihlestibas un draudfibas parahdfichanu,
ka wini til dauds zilweki buhdami (bes ziteem lihdsbrauzejeem
18 dseedataji) nau no tahda gara zela atrahwufchees, neds ari
isdohfchanas scheljojuschi, bet ar leeleeem upureem ir fataifju-
fchi Waltaiku draudsei ne-aismirstamu preeku — winas pirmohs
miffiones swehtkus ar jauku dseedafchanu puschlodami un tur lihds
pasrahdajufchi tam Kungam labpatihkamu darbu, pee miffiones
leetas teizamu dalibu nemdami. Un tas Kungs ir ari winau
lihdsdalibu winau isweiziba ar krahfchneem gohda un mihlestibas
augleem krahnejis. Sewifchki wifsch issazija wehl firnigu
pateizibu Dohnin f., kas mineta kohra wadonis buhdams ar
ne-apnikufchu un pazeetigu prahtu wifus puhlinus un gruhfibas,
kuri pee tahda dseedataju kohra fastahdfichanas un isrihkoschanas
nenoweerschami preefschä nahk, wifus tohs pahrwaredams ir
„Duhru- un Wahrnu fabeedrotu dseedataju kohru“ zaur saweem
nopolneem zehlis us flawenu stahwolli sawai draudsei, apfahrt-
nei par swehtibu un Latweefchu tautai par preefschshimi. Tad
zeenigs Weide f. runaja tahlaki schahdus wahrdu: „Ta schkir-
fchanahs stundina jau ir klahk, bet pati schkirfchanahs nahkhs
gruhtha un jo wairaki wina nahkhs tai mehrä gruhtha, zeel jo
wairaki tee schkiridamees aifgahjeji bijufchi ar teem palikuscheem
weens ar ohtru weenotti. Bet ta faite, kas ari tohs tahlakohs
lihdszilwekus kohpä faista un fatura un swefchineelus eepafih-
stina, schi faite ir dseedafchana. To dseedafchana ä zil-
weki tuwojahs zits zitam, tadeht ka dseedafchana dara
weeglaki un faprottamaki to sinamu, kas mums mehmä firdi
dshli noslehpts stahw. Dseedafchana meh ar wifadeem wahr-
deem un skanahm issakam sawas skunjas un preekus, sawas
wehleschanahs un zeribas, sawas gruhfibas un eepreezinafcha-
nas, sawu firdsmeeru un laimi. Dseedafchana meh tä sawus
firdsdshlumus atklahjufchi aridsan sawas firdsjuhfmas weens ar

ohtru pahrijam, zaur to tohpan jo wairak garigi faistiti. Un ka fcho augstu fabeedribas faiti — to dseedaschanu — Duhru un Wahrmu draudse zaur sawu fabeedrotu dseedataju kohru sin ihstani zeenicht, to jau esmu preefsch pahris gadeem winas widu buhdams patz peeredsejis. Bet ka wina sawu usnemtu darbu jo pilnigaku darijusi un ka wina aridsan fcho Latweeschu jau-laku dahwanu, to dseedaschanas talenti, jo wairak kohpufi, is-glihtojusi, to apleezina mineta dseedataju-kohra flaweni panah-lumi schai swehtku deena. Latweeschu tautas dseedaschanas dahwanu peeminohht war faziht, ka Latwju tauta ir „dseedonu tauta,“ winas mihlsta un juhsmubagata firds mihle dseedaschanu. Jo dseedoht wina rihtos apswiezina faules pirmo atspihdumu, dseedoht wina stahjabs pee sawa darba, dseedoht wina darba gruhstibas, fuhrestibas no sewis attahlina, dseedoht wina no sawahm deenas puhlehm un darboschanahm atwadahs, dseedoht wina to jaunpeedsimuschu zilweku pasaulé sagaida un apswiezina, dseedoht wina to pawada pirmoreis us Deewnamu pehz kristibas, dseedoht wina tai skleistai jauneklei ussprausch bruhtes trohni galwa un to peewed tam fahrti seedoscham jauneklum us laulibas saweenoschanohs klahht, dseedoht wina to nahwe nobahle-juschu zilweku noguldina semes klehpi us muhschigu dusu. Ur wahrdu fakohht, Latwju tauta ir brihschus parahda, ka wina ir „dseedona tauta.“ Wina sawu peemihlibu us dseedaschanu nau wis mantojusi zaur augstahm skohlahm, ne, bet klaija dabá, kas ir bijusi winas skohlas nams. Kohschu pohgodama lag-stigala us kohla sara; ar jauku skanu trallinadams putnisch gaisa; burbutodama upite, kura zaur kalneem, klaijumeem dudnadama leijup gahschahs; wisi tee wisi tee ir bijuschi winas skohlotaji jeb usmudinataji, kas wina us dseedaschanu pasklubinajuschi, lai ta sawas firds juhsmas wisadás skanas isgahsch. Un schai dseedaschanas dahwanai, ka ari schai peemihlibai us dseedaschanu ir ari tas peelihdsinajams, ka ne-ween starp Waltaiku un Duhru, Wahrmu draudsehm ir draud-siga fabeedriba eestahjusces, bet ka ari ta tagadeja schkirschanahs gruhsti nahfahs. Bet, lai gan pehz weetas tahluma efam schkirti, tad tomehr sadraudsigá mihlestiba efam weenmehr weenoti.“

Kad zilweki schkirahs, tad tee palikuschee mehds kaut to patureht un schkiridameem aisgahjeem atkal to zelá lihds doht. Tá zeen. Weide k. ar saweem peederigeem un wiseem klahtbuhdameem patureja par dahrgu peemihu schihs deenas eepreezinaschanu, kas no tahs jaukas dseedaschanas un mihligas fatilfschanahs ihfa brihdi zehlahs. Un teem atwadidameem aisgahjeem dewa zelá to lihds — ihpafchi mahzitaja zeem-mahte — tahm jaunahm meitahm wisahm smuku rohschupuschku, lai tahs jaunahs dseedatajas schihm rohsehm lihdsigi, turpmaki seedetu dseedaschaná, newainiba, tikumiba, jaukuma un krahsch-niba; teem wihsreesehem dewa zeen. Weide k. atkal to wehleschanohs lihds, lai wini kohptu un leetatu dseedaschanas dahwanu Deewam par gohdu un tehwijai un tautai par labu, lai wini dseed no wisa labuma, no wisa pateefibas, no jaukuma un tikumibas, ar wahrdu — no wisa, kas labz, kam gohds, laba flawa ir Deewa un zilweku preefscha.

Tad dseedataji no mahzitaja muischas atwadijuschees aisgahja atpakal us sawu kohrteli, fur wini wehl ar dascheem

Waltaikneekem beidsamo reis fatifahs, wehl kahdu jauku azumirli gan dseedoht, gan patehrsejotees un papreezajotees. Par pehdejo usjautrinaschanu ir ar wehl Bendorf k. pateizibu pelnijis, sem kura pajunta sweschee weesi sawu nostahschanohs atrada un lihds ar wispehdigo eepreezinadamu fatilfschanohs dauds „Ardeewas us laimigu fatilfschanohs“ no wisahm pusehm atskaneja.

Scho rindiau farakstijats ir nu gan pee sawa nostahstijumu gala nahzis, bet wehl weena leeta wina kawe no zeen-jameem lasitajeem atwaditees. Un tas ir tas jautajeens: ka-pehz Waltaiku draudse, kura jau daudsejadá siná, ihpafchi skohlas gaisma us preefschu teizami tikufi, nau pee wiseem winas panahkumeem tahda nogrun-teta dseedataja kohra, kusch ar schai draudsei par gresnumu buhtu? To maso Waltaiku dseedataju pulzinu, kas mineta swehtku deena dauds mas dseedaja, newar usluhloht par pilnigu fastahditu patstahwigi nogruntetu dseedataju kohri; jau tadeht ween ne, ka tas malais dseedataju buhrts tik peh-dejas deenas us dseedaschanu kohpa falafjahs un pehz noswehtiteem swehtkeem winsch atkal ir us wisahm pusehm is-tris. Waltaikneeki buhs minetós swehtkós neredsejuschi, ka jau wairakbalsiga dseedaschana kahda draudse nau wis ween par gara isglihtibas sihmi, bet ari schai paschai draudsei par wai-jadsibas nokohpschanu, kahdu schai laika gars prafa. Waj buhtu pirmee misiones swehtki ar schai laika-gara isglihtibu un raschojumu puschloti, ja nebuhtu „mihlee zeema laudis“ sawas jaukas dseesmu pukites no sawas puses lihdsá nehmuschi un ar tahm muhsu swehtku swehtifchanu gresnojuschu? Kad ziti par muhsu laika-waijadsibas nokohpschanu gahda, zeel wairak tad mums pascheem nebus dsihwu dalibu pee tam nemt? Tadeht, mihli Waltaikneeki, lai mehš sataifamees schini siná sawu truh-kumu islihtsinahht, lai sawus speklus weenojam us sawu laika-waijadsibas nokohpschanu un tá sawas draudses labu flawu wairojam, it ka zitas draudses mums par preefschsihmi dara. Parahdisim, ka ne-efam pakala palizeji. Metaupisim puhlinus un sweedrus pee ta laba darba. Lausim tam weenprahstibas un mihlestibas garam muhsu widu eefokotees. Usluhkosim sawas draudses leetu ka kohpibas darbu. Tad mehš ar laiku weena gara, ar saweenteem spehkeem pehz sawa wai-jadsiga noluhka dsinusches un to panahkuschu warefim ar preeku nosfatitees, ka tas Kungs muhsu fabeedrigu zenschanohs ar ba-gateem augleem puschkojis, kas Wina dahrgi mihlotai draudsei par jauku ahrischigu glihtumu dara.

Ta, tas angstais Kungs lai isgahsch sawu bagatu swehtibu par illatru labu darbu, lai Winsch swehti misiones darbu tur tahlás paganu semes un lai Winsch swehti Sawas draudses peenemschanohs ahrischigá un eefschigá isglihtiba, tá ka reis waretu wisa tautas pa semju semehm ar weenahm firdihm Wi-nam kalpoht un ar weenahm mehlehem Wina flaweht, dseedadami lihds ar wiseem engekeem — : „Swehts, swehts, swehts ir tas Kungs Zebauts, un debes un seme ir pilna wina gohdi-bas!“

M i s i o n e s l a p a.

Japanas.

(Beigums.)

Jer. 16, 19: **Pee tewim nahks tee pagani no pafaulas galeem un fazihš: muhsu tehwi wiltigus un nelectigus deewektus ir turejuschi, kas neneeka newareja palihdseht.**

Mihlee misiones draugi! Beidsamā lapā esam lasijuschi, tā Deews Japanas wāsti misionei wahrtus ir atwehriš un Japaneeschi fawus wiltigus un nelectigus deewektus atstahdami labpraht to Deewa preezasmahzibu klaufahš un peenem. Gribi nu mani pawadiht us weenu no teem leelajeem ohstas-pilseh-teem, tur apraudsiht Japaneeschus winu dšihwē un peeluhkoht, tā misiones darbs pee wineem weizahš. Misiones falā (tai leelakā no wifahm Japanas falahm) juhdsi no juhras tahli augligā klajumā, kas ar zeemeem un fahdschahm aplaisihts, gul weens no teem trihs walstis-pilseh-teem Dsaka pee Adshi-upes, kas tē dalahš daudš grihwās, kas atkal sawā starpā ar kanteem saweenotas. Bar schahm uhdena straunehm eet pa sim-teem smukt ustaititi tilti, lahjineeku beesi apstāigati, apakšā atkal laiweeneeki ar sawahm leelahm un masahm laiwahm peld schurp un turpu braufdami. Pilseh-ta eelas eet kruštu krušteem no weena pilseh-ta gala lihds ohtram; eelas flaidras tohp ture-tas un putektu deht ar uhdeni apprehgatas. Nami nau padaudš angli, bet pilni ar prezineeku bohdehm. Kaufmani fehsh us flaidrahm maschahm notupufchees un tupedami pizejeem isdohd fawu prezī: sishchu un bohmwillas drehbes, zepures, sekēs, kurpes, faules-schirmus, rihfi, sives, tehju, zukuru, faknes un kohlu-auglus, baltu maisi un saldus gahrdumus, tabaku un brandwihnu; behrneem nepeetruhkst aridsan lelles, balles un wifadas spehles-leetas ka lai nepeemist, ka Dsaka ir paganupilseh-tis, un elkadeewu kalpeem nepeetruhkst ari elkadeewu-bildes un ziti mahnu tizibas rihki. Augstaka ehka ir pils, kas fenak bij zeetofniš, bet tagad tur divi leelgabali ween, kas rihdōš, wakarōš un pusdeenās ar fawu balsi laika aisteze-schānu pasludina. No pils-jumta jauks noluhks us pilseh-tu, klajumeem un juhru, Dsaka nau masak nekā 1900 elkadeewu-namū; waldiba ilkatrā ir eelikuš waj fshlas waj slimneeku namus, bet ilkatram sawa swehta weeta palikuš, kur kauschu baru reds pahtarus ar pahtaru-krellehm noskaitam jeb pee alta-reem peeluhdsam. Zannu laiku zelschānohs waram nomaniht pee laudihm, kas labpraht walku schahdu un tahdu Ciropeschu drehbi, un bohds aridsan wirskafsti neween Rihneeschu, bet aridsan Angleeschu un Frantschu walodā peerahda, ka tē weherschugata dabujama; gar juhmalas uguns bahlas, pa semehm dselsuzeli, telegrafi, pilseh-ta kasarnes, teefas-nami, fshlas, lasaretēs, keisariskas naudas-kaltuwa un arsenalā, kur apakšch Holantē ismahzita direktora wifadi kara-rihki tohp fataisiti, ko aridsan Angleeschi isflawe. Bet aridsan tahdu wihru tai paganu pilseh-tōš nepeetruhkst, kas wineem pasludina to meera leellangu Jesu Kristu. Kā zitōš 6 ohsta pilseh-tōš, kas Ciropescheem ir atwehriš, tā aridsan Dsaka misionari ir apmetufchees no Amerikas un Englantes. No wifu jaunaka misionara paraf-steem, ko ildeenās ir uskrāstijis lihds pirmai kristischānai, ko winsch zaur Deewa schehlastibu dabuja isrihkoht, mehš tē gribam ihfas

sinas smeltees. Angleeschu misionars Warrens 1873. gada galā atmahza Dsaka. Weenu gadu pehzal 3. Janwar 1875. g. winsch ar augstu preeku wareja fawu pirmo sprediki teikt Japaneeschu walodā. Tahš Deewafalposchānas eesahkumā tapa apmekletas ar 10—18 dwehselehm, wina starpā Buda-preesteris ar bahlu waigu, us ko parahdijahš sirds-nemeers, pehz atkal jaunellis, kas Eng-lantē studeerejis un nu gribeja flaidraku mahzibu dabuht eeksch kristigas tizibas un pirka swehtus rāstus. 30. Mai Warrenam bij janem leelaka sahle, kur bij ruhmes 60—70 zilwekem, preeksch durwim un lohgeem stahweja daudš wairak kauschu klau-sidamees. Pehz notureta spredika ziti wehl palika un waizaja par Kristus augschanzelschānohs; jo weena no Japanes awisehm bij rakstijusi pret augschanzelschānohs, to leegdama; Warrens teem apleezinaja Kristus augschanzelschānohs pehz teem Ewangeliju-meem, ko katriš sawā jaunā deribā usschihra. Weens studentō apfohljahš zitā reiša aikal nahkt un wifu klausitees no eesahkuma lihds galam; winsch ari nahza un bija fawu mahri lihds paneh-mis. Zitā deenā atkal nahza weens wihrs, kas kristigu grahmatu lasijis, waizaja kapehz Kristum, kad winsch bij taisnā wihrs, bij jazeesch laundaritaju nahwe. Warrens tam apleezinaja, ka Kristus to darijis muhsu sohdbu zeesdams. Ziti atkal waizaja, waj kri-stiteem ne-esoht ihpāschu luhgschānas wahrdi, ar kureem waroht isglahbtees no wifas nelaimibas, waj kristiti nespehoht nahlo-schās leetas papreekschsludināht, waj kristiteem ari jamiršt? Zitā deenā Warrens mahzija par to jauraschānu, waj brishw ir Kei-saram mestus doht? Wifā klausijahš ar leelu usmanischānu, jo pee Japaneescheem kristigai tizibai tahda flawa ir, ka wina esoht pre-tineeze wifai pafauligai waldibai. Weens Budapreesteris apleezi-naja, ka esoht laba leeta ta grehku falihdsinaschāna, ko kristiga tiziba mahza, un ka Buda-tiziba tahda grehku falihdsinaschāna truhktoht; pehz winsch waizaja, waj tad pee kristiteem, kad Kristus ir ta falih-dsinaschāna par winu grehkeem, ne-esoht pehz ari brishw grehkoht pehz pascha patifschānās. Us tahdahm un daudš zitahm waizaschā-nahm pehz Deewa wahrdeem atbildemās, Warrens ildeenās kaisija fawu sehllu, tee klausitaji gahja un pasludinaja ziteem, ko bij dsrde-juschī. Un pehz kahda kristina ta sehlla sahza sanakht. Ziti at-stahja fawu elkadeewu kalposchānu un sahza dšihweht bes Deewa bes tizibas; teem Warrens apleezinaja to tizibu eeksch to wifschizigu Deewu, debes un semes raditaju, un wina dehlu pafaulas pestitaju. Aikal pehz kahda laika Warrens tapa aizinahš us preekschpilseh-tu, kas tahkafi noht no pilseh-ta, kur 30 wibri ar seewahm un behrneem no muishneeku kahrtas bij sapulzejuschees, no ta zela klausitees ko winsch mahzoht. Ari no zitu pilseh-tu Wakajama, kas 18 juhdses no Dsakas, pee Warrenā suhtija, lai tur nonakhtu, jo tur esoht 100 zilweki kohpā, kas kristigas tizibas mahzibu kahro, bet Warrens ne-wareja turp no-eeht, tapehz ka swehchineekem wehl nebij no waldibas atwehlehts semes widū ee-eeht, winsch winus luhdsā, lai nahkt pee wina, zil griboht mahzitees. Nudenti pirmee isteiza fawu sirsni-gu wehleschānohs zaur sw. kristibu liktees usnemees kristigā draudse. Nahlošchā gadā 25. Juni pirmas sehčas dwehseles gruntigu mah-zibu eeksch kristigas tizibas dabujuschās, tapa kristitas — pirmibas angli no tahš sehklas, ko Warrens sehjis. Lai tas Kungs Kristus schihs dwehseles, ko ar sawahm asinim sew atpirzis, zaur fawu sw. garu stiprina un dibina eeksch ta usnemtā zela. Bezakee misionari saro, ka zaur kristibu jau salasijuschī majas draudses Kioto-pilseh-tā. 16. Dezember 1876. g. tē sapulzejahš 100 mahzēli no wifahm draud-sehm un weenprahtrigi tureja sw. wakarehdeenu. —

Japanas misiones druwa ir wehl jauna, bet ihfā laika Deews winu darijis baltu us plauschānu. (Zahn. 4, 35.) Lai mihlee misiones draugi, kas to Deewu walstibu gaidam, Deewu to Tehnu, muhsu Kungu Jesu Kristu teizam, un flawejam, ka winsch Japanā preeksch muhsu azihm to praweeschā fludināschānu peepilda: Pee tewim nahks tee pa-gani no pafaulas galeem un fazihš: muhsu tehwi wiltigus un nelectigus deewektus turejuschi, kas neneeka newareja palihdseht. —

Satw. Awischu appahdatais: J. W. Sakranowicz.

No zensures atwehlehts. Mihgā, 14. August 1878.

Drīkshs pee J. W. Steffenhagen un dehla.